

AG 32 - Arbetshygien

Utsänt till: Sjögren, Folkesson, Gerhardsson,
Hammar, Lind-Båth, Lundin, Mellqvist, K A Pers-
son, Ramberg, Sävemark, Trägårdh, Ulfvarson,
Wattman, Weman, Wemmert
samt för kännedom: Kadefors, B Pekkari

PROTOKOLL

Nr 59

fört vid sammanträde med AG 32 den **25 oktober 2001** hos VI i Stockholm

Närvarande:

Bengt Sjögren, Arbetslivsinstitutet (ordf)
Mathias Lundin, Svetskommissionen (sekr)
Gideon Gerhardsson
Björn Hammar, Sveriges Verkstadsindustrier
Claes Trägårdh, Arbetsmiljöverket

Frånvarande:

Lars-Erik Folkesson, Metall
Mikael Mellqvist, Elga
Kjell Arne Persson, AGA
Mette Ramberg, Sandvik Steel
Göran Sävemark, Esab
Ulf Ulfvarsson
Owe Wattman, AGA
Klas Weman, Esab
Börje Wemmert, Nederman

1. Godkännande av dagordning

Dagordningen godkändes.

2. Föregående sammanträdes protokoll (nr 58)

Pkt 7 skall vara "17-20 ggr gränsvärdet uppmätt för sexvärt krom".
Protokollet godkändes och lades till handlingarna.

3. Livscykelanalys (kort rapportering)

Annika Fredgren, Esab, hade tyvärr inte möjlighet att närvara denna gång. Vi behöver en lägesavstämning. Det finns en mängd projekt bl.a. VI deltagande angående yttre miljö. Det är dock mycket brett, så svetsning har litet eller inget utrymme. Men ur Esabs perspektiv måste det övervägande handla om svetsning. Vi hoppas att Annika kan komma och berätta nästa gång.

4. Varuinformation för tillsatsmaterial

Små justeringar har gjorts i råden. Tillsatsmaterialleverantörerna har redan fått ut information ur det arbete som utförts och är nöjda.

I rättegången om Hallandsåsen framkom att det inte funnits någon som kunnat tolka varuinformation.

Företagen (mottagarna) är enligt nya AFS 2000:4 ålagda att göra en riskanalys. Dokumenteras och skrivas under av arbetsgivaren.

En artikel bör även innehålla vilka ansvar som mottagaren har. Som att man är skyldig att göra en egen undersökning/riskanalys.

Björn har kontaktat AV: läkare med frågan "Vad är exponering"

CEN/TC121/SC9/WG5 (se punkten 5) tycker det är olämpligt att ange ett övre värde för vad som bildas. Man tycker man bör använda ett intervall.

Sekreteraren gör ett utkast till en artikel. Ta hjälp av Märit Hammarström på Kemikontoret (Kemikalieleverantörernas intresseorganisation).

Angående systematiskt arbetsmiljöarbete: Man skall bedöma och ha skriftliga rutiner för hur man hanterar kemiska produkter (skriftliga gäller företag med >10 anställda). Måste dock alltid ha rutiner.

5. Standardisering

Rapport från Ulf Persson, Nederman, (via Wemmert) om möte (6-7 juni 2001) med CENTC 121/SC 9/WG 4 "Requirements, testing and marking of equipment for filtration for welding and allied process" och arbetet med prEN ISO 15012-1/2. Rapporten **bifogas**. Diskussion om man tar UFP (Ultra Fine Particles) med i beräkningen. Folk kan få besvär trots att uppmätta

Rapport från Sävemark om möte (24-25 september 2001) med CEN/TC121/SC9/WG5 "Fume analysis data sheets" och arbetet med prEN ISO 15011-4. Vilka parametrar som skall användas och vad som skall mätas diskuteras.

CEN-STAR är ett nystartat projekt på området och handlar främst om målad (primad) plåt. Info om detta är skickad till SSAB, IM, Arbetslivsinstitutet och IVF för eventuell medverkan.

Skifte på standardiseringsposten. Olof Dellby har gått i pension. Förhandlingar med SIS angående nytt avtal pågår. Är en formalitet eftersom SMS har gått upp i SIS.

Diskussion om att resurser på arbetsmiljösidan minskar samtidigt som lagkraven ökar i omfattning. Man försöker lagstifta fram en större aktivitet på området.

6. Gränsvärden

Inte så mycket nytt. Kommissionären från Italien har avlidit vilket fått arbetet att avstanna. Oklart om det kommer att bli indikativa eller bindande gränsvärden. SCOEL (Scientific Committee on Occupational Exposure Limits) tar endast upp medicinska aspekter. ALI:s representant tycker att arbetet är riktigt.

AV bedömer inte att Sverige behöver sänka värdet för NO₂ till 0,2 ppm bara för att EU får det som ett indikativt HGV.

Gränsvärdena kom förra året (AFS 2000:3). Nya gränsvärden kan förväntas först om 3 år.

Bengt berättade om följderna efter larmet om dödsfall vid svetsning i Norge. Artikel **bifogas**.

7. Cancerrisken vid svetsning

Hur går vi vidare? Frågan diskuteras på nästa möte.

8. Kort rapportering från:

- a) Arbetsmiljöverket (AV): BS 18001 (ingen brittisk standard) finns nu på svenska utgiven av SIS (STG). Bygger på ISO 9000 och 14000. Ett antal företag använder den för att certifiera sig.
- b) IIW Com VIII: Sekreteraren rapporterade från mötet i juli i Ljubljana. Rapport bifogas. Diskussion om gränsvärde för svetsrök. Sverige har inget utan ämnena analyseras var och en för sig. HGV för respirabelt damm är 5 mg/m³.
- c) Svetskommissionen: Kursverksamheten.
Björn delade ut checklistor för arbetsmiljö, en skrift från Utvecklingsrådet. Svetsning borde finnas med som rubrik. Finns under Maskiner och arbetsutrustning. Svk kunde ta fram en lista som in-gick. AG 32 och 33 ... ta fram en lista. Arbetsmiljö checklista. Gruppmedlemmarna tänker igenom till nästa gång då ett utkast framställs. Aktuella adresser och telefonnummer. En sida.
- d) KTH: Björn berättade om Kompetensbron på KTH har mest om yttre miljö. Anger endast arbetsmiljö som kompetens utan att specificera ytterligare. VI avvaktar tills det kan specificeras innan man förmedlar detta till sina medlemmar.
Svetsteknologi jag berättade. Björn hänvisade till Per-Olof Ahlbäck på VI.
- e) Parterna: Björn berättade att i samband med avtalsförhandlingarna kommer arbetsmiljöfrågorna på tapeten. Björn åker runt som representant för VI och får företagen att berätta 109 Mkr AFA-pengar (Försäkringsbolagen) skall på två år spenderas på prevention för arbets-skador. Prevent och Karolinska institutet ansöker. Försäkringsbolagen har pengarna idag och tar initiativet. Skadeståndskrav skall ställas mot försäkringsbolagen och inte mot företagen.
Björn delade dessutom ut en VI-skrift "Vad har hänt med arbetsmiljön?". Innehåller statistik från och strategi för VI:s aktiviteter och samarbeten.
- f) IARC: Inget. Har ett omfattande arbete angående cancer, dock inget m.a.p. svetsning på länge.
- g) Arbetslivsinstitutet: Angående dödsfallen i Norge. Direktoratet för arbetstillsyn. Dog i bakteriell lunginflammation 96-99.
En annan rapport från Norge om ett skeppsvav om 32 arbetare på en speciell båt (seismic ship). Båten var målad och man skulle skära bort detaljer för att montera nytt. 12 pers uppsökte läkare, 3 personer blev inlagda på sjukhus i sammanlagt 16 dygn och 11 personer blev sjukskrivna sammanlagt 136 dagar. Artikeln är författad av Trude Fossum och **bifogas** protokollet. Vi måste skriva om detta på sikt. Halterna har antagligen varit orimligt höga och medvetenheten lågt.

Gideon berättade om en bok från ALI, "Systematic Occupational Health & Safety Management: Perspectives on an International Development". K Frick, P L Jensen, M Quinlan, and T Wiltshagen (editors). Oxford, Pergamon/Elsevier Science, 2000. 527 pages. USD 105.00 Se även www.elsevier.com/locate/isbn/0080434134. Boken visar på en ny problematik i arbetsmiljöarbetet. Tidigare har man använt sig av en ansvarig på arbetsgivarsidan och kollektivanställda representanter. Nu har man mer och mer individkontrakt. Boken går igenom de insatser som gjorts mellan år 1985-2000 för att skydda arbetstagare mot olycksfaktorer. Utan organiserad företagshälsovård eller inverkan av myndigheter.

Omorganisation på ALI: Toxrisk och Lung skall flytta (1 januari formellt) från ALI till Karolinska institutet, Hud till Universitetet i Göteborg och Arbetsplatsens luft till ITM på Stockholms universitet.
h) IVF: Många kemister på IVF har slutat. Annars inget

9. Arbetsgruppens sammansättning

Gruppen efterlyste kortare möten, väl förberedda, se över dagordning och arbetsuppgifter. Viktigt med industrirepresentanter som har input och ger gruppen uppgifter.

Linnéa Hellenäs har utgått ur gruppen. Hon har inte jobbat med dessa frågor på sistone. Ersättare sökes på Volvos företagshälsovård.

Annika Fredgren från Esab, expert på varuinformation och LCA, hörde av sig angående medverkan. Försöker få med henne nästa gång.

10. Övriga frågor.

Björn om vibrationer: 23-24 oktober möte i europaparlamentet. En sänkning av gränsvärdet bestämdes för helkroppsvibrationer från 1,15 till 0,8 m/s². ca 80 % av alla fordon blir berörda och ca 50% av fordonen kommer att överskrida gränsvärde. Hand/arm kvarstår 2,5 m/s² aktion value och 5 m/s² som limit value. Inget annat land än Sovjet har infört gränsvärden för vibrationer och de har inte levt upp till. Flera maskiner klarar inte gränsvärdena ens för 30 min arbete per dag. Det ser ut att bli en kompromiss mellan parlamentet och ministerrådet. Det finns exempel på åtgärdsalternativ bl.a. från SKF (ett dämpande lager). Bör skriva om detta i svetsen. Övergångsperioden är 7-9 år. Bör redan nu informera industrin om att ställa krav på vibrationer från handhållna maskiner. Detta är mycket viktigt för den svetsande industrin där mycket slipning görs. (Se även föregående protokoll punkt 10). Björn håller gruppen uppdaterad.

EU-kommissionen har fastslagit att gränsvärden för Physical Agents skall fastställas. Nästa område på tapeten är Strålning och Elektromagnetiska fält. Vi måste vara mer uppmärksamma denna gång. Handläggare för EMF på AV är Janes Marinko.

Möte på näringsdepartementet där även asbest tas upp där Claes kommer att medverka.

Kolla pressmeddelande på AV sajt om isocyanater vid svetsning. Skriv om detta i Svetsen. Svetsar man på rätt sätt och tar bort färgen minimerar man riskerna.

11. Nästa möte.

Nästa möte bestämdes till den 18 april 2002 kl 13.00 hos Svetskommissionen. (Skr.anm. datumet ändrat till **den 16 maj 2002**)

Vid protokollet
Mathias Lundin